

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa F. G.
przeciwko [...] Ośrodkowi Kultury w Z.
o ustalenie istnienia stosunku pracy oraz zapłatę odszkodowania i wynagrodzenia
za pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 lutego 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Ś.
z dnia 23 listopada 2015 r., sygn. akt VII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej 270 zł
(dwieście siedemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym i nie obciąża powoda
tymi kosztami w dalszym zakresie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ś. wyrokiem z 23 listopada 2015 r. oddalił apelację skarżącego powoda F. G. od wyroku Sądu Rejonowego w Z. z 15 września 2015 r., którym oddalono jego powództwo o ustalenie istnienia stosunku pracy oraz zapłatę odszkodowania i wynagrodzenia za pracę. Sąd stwierdził, że kwestia dotycząca istnienia stosunku pracy powoda na określonym stanowisku w okresie wykonywania mandatu radnego w latach 2014-2018 została rozstrzygnięta wyrokiem w innej sprawie (IV P [...]). W obecnej sprawie powód formułując w

odmienny sposób roszczenia, w istocie domagał się ponownie ustalenie, że między stronami nadal trwa stosunek pracy na tym samym stanowisku, z tą tylko różnicą, że podnosił, iż porozumienie miało charakter bezterminowy. Skoro w poprzedniej sprawie powód nie został dopuszczony do pracy i rozstrzygnięto, że porozumienie zawarto na czas trwania mandatu do 2014 r., to kwestie tę należało uznać za przesądzoną i nie podlegającą ponownemu ustaleniu. Działania pozwanej nie mogły być zatem poczytane jako przejaw dyskryminacji.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie art. 365 § 1 k.p.c. przez niezasadne przyjęcie związania ustaleniami poczynionymi w poprzedniej sprawie (IVP [...]), podczas gdy Sąd winien samodzielnie zbadać kwestie obwiazywania dokumentów i dokonać wykładni oświadczeń woli zgodnie z art. 65 k.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., podnosząc, „że okolicznością uzasadniającą jej rozpoznanie jest fakt, że wykładnia mających zastosowanie w sprawie przepisów wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, ranga naruszenia prawa procesowego, którą dotknięty jest zaskarżony wyrok oraz jej wpływ na wynik rozstrzygnięcia”. Dodatkowo wskazano, „że także sytuacja, w której znalazł się powód – został pozbawiony podstawowego źródła dochodu będąc jednocześnie osobą niezwykle aktywnie działającą w społeczności lokalnej na jej rzecz, przemawia za dużą wagą tej sprawy i doniosłością problemów analizowanych przy jej rozpoznaniu”.

Pozwany wniósł o nieprzyjęcie skargi i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przysądu i dlatego nie został uwzględniony.

Skarżący odwołuje się do podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Wówczas w centrum uwagi jest tylko sam przepis, ze względu na kwalifikowaną potrzebę jego wykładni. Przedmiot zainteresowania tej podstawy przysądu ma charakter uniwersalny. Ta podstawa ma na uwadze interes publiczny w aspekcie zachowania jednolitości prawa. Uwaga ta jest konieczna bo czym innym jest

zastosowanie prawa w konkretnej sprawie skarżącego, czyli do określonej sytuacji. Wówczas chodzi o zwykłą wykładnię i stosowanie prawa. Należy to do podstaw kasacyjnych a nie podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Chodzi o to, że ocena zastosowania prawa w konkretnej sprawie to domena podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. do której wniosek nie odwołuje się.

Mamy więc we wniosku dwie części, pierwszą która stara się wykazać podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. i drugą, która przekłada tę podstawę na sprawę skarżącego.

Co do pierwszej części to nie spełnia się jako podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż na tle art. 365 k.p.c. nie ma zasadniczych rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Gdyby tak było, to wówczas niejako z urzędu kwestia sporna zostałaby rozpoznana przez skład powiększony Sądu Najwyższego, właśnie dla ujednolicenia wykładni i orzecznictwa. Nie ma takiej potrzeby, orzeczenia wskazane we wniosku nie świadczą o rozbieżności na tle wykładni art. 365 k.p.c. Czym innym jest zastosowanie prawa wynikające z różnych sytuacji i stanów faktycznych. Innymi słowy orzeczenia wskazane we wniosku mieszczą się w granicach dopuszczalnej wykładni i stosowania prawa. Nie ma wątpliwości, że związanie z art. 365 k.p.c. występuje wtedy, gdy chodzi o to samo żądanie na tle tego samego prawa materialnego i stanu faktycznego. Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia (art. 365 § 1 k.p.c.) zapadłego między tymi samymi stronami w nowej sprawie o innym przedmiocie polega na zakazie dokonywania ustaleń i ocen prawnych sprzecznych z osądzoną sprawą (art. 366 k.p.c.). W wyroku z 8 marca 2010 r., II PK 249/09, powołanym we wniosku, wyróżnia się skutek mocniejszy związania, tam gdzie chodzi o kolejny spór między tymi samymi stronami i słabszy, gdy kolejny spór nie obejmuje już tych samych storn. Przykładowo związanie dotyczy ustalenia w poprzedniej sprawie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony (wyrok Sądu Najwyższego z 23 czerwca 2009 r., II PK 302/08) lub przyczyn zwolnienia, które nie mogą być ponownie badane (wyrok Sądu Najwyższego z 15 maja 2013 r., III PK 50/12). Innymi słowy różne orzeczenia Sądu Najwyższego podane we wniosku (do których z zakresu prawa pracy można dodać jeszcze choćby wyroki Sądu Najwyższego z 14 lipca 2011., III UK 196/10, z 10 kwietnia 2013 r., II PK 136/12, z 22 lipca

2015 r., I PK 231/14) nie dowodzą rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie spełnia się zatem ta podstawa przysądu ze względu na rozbieżność orzecznictwa ani ze względu na potrzebę wykładni art. 365 § 1 k.p.c. Nie jest to przepis nowy w systemie prawa i nie wymaga wykładni.

Natomiast druga część wniosku nie spełnia się jako podstawa przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż skarżący kontestuje „pogląd wyrażony przez Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia niedopuszczający wręcz możliwości czynienia przez sąd samodzielnych ustaleń faktycznych w sytuacji, gdy dotyczą one zagadnień, które zostały już raz przeanalizowane i rozstrzygnięte w innym orzeczeniu ...”. Wówczas chodzi o ocenę rozstrzygnięcia w konkretnej sprawie. Nie należy to jednak do podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., bo ta podstawa ma charakter uniwersalny i przedmiotem jej zainteresowania jest sam przepis a nie ocena prawidłowości zastosowania przepisu w danej (konkretnej) sprawie. Jest to domena podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., do której skarżący nie odwołuje się we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Innymi słowy kwestia czy ocena prawna porozumienia z 1 grudnia 2010 r. wraz z aneksem z 23 stycznia 2011 r. dokonana przez Sąd Rejonowy w Z. w sprawie IV P [...], dotyczy jednak innego żądania niż zgłoszone w sprawie objętej skargą i nie wiązała Sądów orzekających w tej sprawie, nie należy do podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. W ramach tej podstawy przysądu nie mają też znaczenia argumenty wskazujące na aktualną (szczególną) sytuację powoda.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

W uzasadnieniu orzeczenia o kosztach należy stwierdzić, że powód zaskarżył w całości wyrok Sądu Okręgowego. Ze względu na datę wniesienia skargi kasacyjnej i odpowiedzi na skargę zastosowanie mają przepisy rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w pierwotnej wersji. Zważając jednak na niepowodzenie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i odpowiednie stosowanie przepisów o kosztach do odpowiedzi na skargę, uzasadnione jest zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego 270 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym i odstąpienie od obciążenia powoda dalej idącymi

kosztami strony pozwanej w tym zakresie (art. 102 k.p.c.). Zasądzona kwota równa jest połowie kosztów zasądzonych od powoda na rzecz pozwanej przez Sąd Okręgowy.

I.n